

Teaching Guide

Teaching Guide				
Identifying Data				2022/23
Subject (*)	Teaching and Learning History and Social Sciences		Code	652604421
Study programme	10 Mestrado Universitario en Profesorado de Educación Secundaria: Ciencias Sociais (Geografía e Historia)			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Official Master's Degree	Yearly	First	Obligatory	6
Language	Galician			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Didácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación			
Coordinador	Díaz Diéguez, Carlos	E-mail	c.dieguez@udc.es	
Lecturers	Díaz Diéguez, Carlos	E-mail	c.dieguez@udc.es	
Web	https://pdi.udc.es/es/File/Pdi/F57DK			
General description	Na presente materia abordarase a Historia como disciplina escolar e os seus eixos estruturantes; así como as finalidades do ensino da Historia, a educación para a cidadanía, o coñecemento do feito relixioso e a espiritualidade ao longo do tempo, nos seus distintos contextos, e os factos económicos. Para alén das dificultades dos contidos históricos para o estudiantado de Educación Secundaria			

Study programme competences

Code	Study programme competences
A1	(CE-E1) Coñecer o valor formativo e cultural das materias correspondentes á especialización.
A2	(CE-E2) Coñecer os contidos que se cursan nas respectivas ensinanzas
A3	(CE-E3) Coñecer a historia e os desenvolvementos recentes das materias e as súas perspectivas para poder transmitir unha visión dinámica das mesmas.
A4	(CE-E4) Coñecer contextos e situacións nas que se usan ou aplican os diversos contidos curriculares
A5	(CE-E5) Coñecer os desenvolvementos teórico-prácticos do ensino e a aprendizaxe das materias correspondentes.
A6	(CE-E6) Transformar os currículos en programas de actividades e de traballo.
A7	(CE-E7) Adquirir criterios de selección e elaboración de materiais educativos.
A8	(CE-E8) Fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e poña en valor as achegas das e dos estudantes.
A9	(CE-E9) Integrar a formación en comunicación audiovisual e multimedia no proceso de ensino-aprendizaxe.
A10	(CE-E10) Coñecer estratexias e procedimentos de avaliación e entender a avaliación como un procedemento de regulamentación da aprendizaxe e estímulo ao esforzo.
A11	(CE-E11) Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.
A12	(CE-E12) Analizar criticamente o desempeño da docencia, das boas prácticas e da orientación empregando indicadores de calidade.
A13	(CE-E13) Identificar os problemas relativos ao ensino e aprendizaxe das materias da especialización e propor alternativas e solucións.
A14	(CE-G14) Respetar e promover os dereitos humanos, os valores da cultura da paz e dos valores democráticos, e o recoñecemento dos principios e fundamentos da atención á diversidade.
A19	(CE-P2) Acreditar un bon uso da expresión oral e escrita na práctica docente.
B1	(CE-G1) Coñecer as características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacións.
B2	(CE-G2) Comprender o desenvolvemento da personalidade de estes estudantes e as posíbeis disfuncións que afectan á aprendizaxe.
B3	(CE-G3) Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.
B4	(CE-G4) Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.
B5	(CE-G5) Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e no centro, abordar e resolver posíbeis problemas.
B6	(CE-G6) Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país.
B8	(CE-G8) Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá.
C1	N.1. Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, en las lenguas oficiales de la comunidad autónoma.
C3	N.3. Utilizar las herramientas básicas de las tecnologías de la información y las comunicaciones (TIC) necesarias para el ejercicio de su profesión y para el aprendizaje a lo largo de su vida.

C4	N.4. Desarrollarse para el ejercicio de una ciudadanía abierta, culta, crítica, comprometida, democrática y solidaria, capaz de analizar la realidad, diagnosticar problemas, formular e implantar soluciones basadas en el conocimiento y orientadas al bien común.
C6	N.6. Valorar críticamente el conocimiento, la tecnología y la información disponible para resolver los problemas con los que deben enfrentarse.
C7	N.7. Asumir como profesional y ciudadano la importancia del aprendizaje a lo largo de la vida.
C8	N.8. Valorar la importancia que tiene la investigación, la innovación y el desarrollo tecnológico en el avance socioeconómico y cultural de la sociedad.

Learning outcomes	
Learning outcomes	Study programme competences

-Coñecer o valor formativo e cultural das materias correspondentes á especialización.	AJ1	BJ1	CJ1
-Coñecer os contidos que se cursan nas respectivas ensinanzas.	AJ2	BJ2	CJ3
-Coñecer a historia e os desenvolvementos recentes das materias e as súas perspectivas para poder transmitir unha visión dinámica das mesmas.	AJ3	BJ3	CJ4
-Coñecer os desenvolvementos teórico-prácticos do ensino e a aprendizaxe das materias correspondentes.	AJ4	BJ4	CJ6
-Transformar os currículos en programas de actividades e de traballo.	AJ5	BJ5	CJ7
-Adquirir criterios de selección e elaboración de materiais educativos.	AJ6	BJ6	CJ8
-Fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e poña en valor as achegas das e dos estudantes.	AJ7	BJ8	
-Integrar a formación en comunicación audiovisual e multimedia no proceso de ensino-aprendizaxe.	AJ8		
-Coñecer estratexias e procedimentos de avaliación e entender a avaliación como un procedemento de regulamentación da aprendizaxe e estímulo ao esforzo.	AJ9		
-Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.	AJ10		
-Analizar críticamente o desempeño da docencia, das boas prácticas e da orientación empregando indicadores de calidade.	AJ11		
-Identificar os problemas relativos ao ensino e aprendizaxe das materias da especialización e propor alternativas e solucións.	AJ12		
-Identificar os problemas relativos ao ensino e aprendizaxe das materias da especialización e propor alternativas e solucións.	AJ13		
-Respetar e promover os dereitos humanos, os valores da cultura da paz e dos valores democráticos, e o recoñecemento dos principios e fundamentos da atención á diversidade.	AJ14		
-Acreditar un bon uso da expresión oral e escrita na práctica docente.	AJ19		
-Coñecer as características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacións.			
-Comprender o desenvolvemento da personalidade de estes estudantes e as posíbeis disfuncións que afectan á aprendizaxe.			
-Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecimentos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.			
-Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.			
-Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e no centro, abordar e resolver posíbeis problemas.			
-Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país.			
-Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá.			
-Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma.			
-Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.			
-Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.			
-Valorar críticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñíbel para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.			
-Asumir como profesional e cidadán/cidadá a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.			
-Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.			

Contents	
Topic	Sub-topic
1) A Historia como disciplina escolar: eixos estruturantes e as finalidades do ensino da Historia, a educación para a cidadanía, o coñecemento dos feitos sociais, culturais, políticos e económicos.	-A función escolar do ensino-aprendizaxe da Historia e as Ciencias Sociais. Criterios de selección e elaboración de materiais educativos.

2) Dificultades dos contidos históricos para os estudantes de Educación Secundaria. Selección dos contidos históricos. Xustificación.	-A avaliación dos contidos históricos. Criterios e instrumentos de avaliación. Qué e para qué?
3) Organización e secuenciación dos contidos / Fontes, recursos e metodoloxías no ensino da Historia.	-Institucións: arquivos, hemerotecas, bibliotecas, museus.
4) Estratexias de ensino-aprendizaxe e a súa relación cos distintos modelos didácticos. Diferentes tipos de actividades. Fontes, recursos e metodoloxías no ensino da Historia / Recursos didácticos e experiencias de aprendizaxe no ensino da Historia.	-Cómo realizar unidades didácticas de Historia. -Fontes: escritas, iconográficas, orais, outros recursos materiais.

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Document analysis	A12 A13 A14 B1 C1 C4 C7	4	10	14
Supervised projects	A1 A8 A9 A19 B3 B4 C3 C6 C8	6	15	21
Collaborative learning	A1 A8 A11 A12 A14 B2 B5	12	13	25
Directed discussion	A12 A13 A14 A19 B8 C4 C7	1	2	3
Oral presentation	A19 B3 C1 C4 C6 C7	2	15	17
Guest lecture / keynote speech	B1 B3 B4 B5 C4 C6	21	10	31
Introductory activities	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A10 A11 A12 A13 A14 B6	2	25	27
Personalized attention		12	0	12

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
Methodologies	Description
Document analysis	Actividades que se realizarán ao longo da materia onde se analizarán diferentes fontes documentais. Fundamentalmente artigos de investigación sobre Historia e a súa función social, Didáctica da Historia e as Ciencias Sociais desde unha perspectiva crítica.
Supervised projects	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma do alumnado, consistirá na formulación e desenvolvemento dunha investigación ou innovación propia do campo da Didáctica da Historia e das Ciencias Sociais.
Collaborative learning	Traballo en grupo de forma colaborativa coa axuda do profesor orientada fundamentalmente ao desenvolvemento do traballo tutelado.
Directed discussion	Reflexión e discusión en grupo, coa axuda do profesor, orientada fundamentalmente á comprensión da materia e a súa natureza e potencialidades.
Oral presentation	Como resultado do traballo tutelado presentarase na aula os obxectivos e resultados principais do mesmo.
Guest lecture / keynote speech	Mediante as sesións maxistras traballaranse os contidos que conforman o marco teórico-práctico a partir da exposición oral, guiada co uso de presentacións, de medios audiovisuais e coa introdución de cuestións dirixidas ao alumnado coa finalidade de favorecer a aprendizaxe e a construción do coñecemento. Realizarase unha exposición xeral introdutoria de cada un dos distintos temas de que consta o programa, indicando os aspectos que o alumnado debe ampliar co seu traballo persoal, coas oportunas orientacións bibliográficas. Tendo en conta que esta materia se vai impartir seguindo un modelo híbrido, existe a posibilidade de que estas sesións maxistras sexan gravadas e postas a disposición do alumnado a través da Moodle da materia, dependendo do contexto sanitario provocado pola COVID-19.
Introductory activities	Metodoloxía centrada en familiarizar ao alumnado coa aprendizaxe e ensino da Historia e as Ciencias Sociais.

Personalized attention

Methodologies	Description
Guest lecture / keynote speech Introductory activities Document analysis Supervised projects Collaborative learning	Os traballos de tarefas de aula terán un seguimento personalizado para garantir o cumprimento dos obxectivos e prazos así como para resolver dúbidas.

Assessment

Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Document analysis	A12 A13 A14 B1 C1 C4 C7	Analizárase criticamente e reflexionárase sobre documentación repartida na aula.	10
Supervised projects	A1 A8 A9 A19 B3 B4 C3 C6 C8	A aprendizaxe de metodoloxías para a súa aplicación didáctica concretárase na elaboración dun estudo ou traballo acerca dalgunha das temáticas consideradas no espectro dos espazos culturais. O alumnado seleccionará un tema, formulará os obxectivos, realizará unha xustificación, desenvolverá a metodoloxía idónea, resolverá o tema e/ou proposta e obterá as conclusións pertinentes.	40
Collaborative learning	A1 A8 A11 A12 A14 B2 B5	Actividades que promovan o traballo en pequenos grupos: intercambio de información, discusións, postas en común, toma de decisións, comprensión do grupo como unha tarefa única.	20
Directed discussion	A12 A13 A14 A19 B8 C4 C7	Os textos e temas que se traballen na aula serán obxecto, puntualmente, de discusión dirixida na aula. facilitando a adquisición das destrezas explicativas fundamentais para o desenvolvemento da profesión de profesor/a.	15
Oral presentation	A19 B3 C1 C4 C6 C7	Os traballos de pequeno grupo serán obxecto de exposición na aula, xa que facilitan a adquisición das destrezas explicativas fundamentais para o desenvolvemento da profesión de mestres/as.	15

Assessment comments

Na avaliación terase en conta a participación e dedicación á materia, tanto na aula como nas actividades realizadas fóra da mesma. Aquele alumnado que non supere a avaliación continúa, a partir das metodoloxías presentes na materia, terá que superar unha proba obxectiva. A presentación oral será presencial, a non ser que o impida o contexto (neste caso optárase polo modo telemático, vía Teams).

O alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia, que fai uso da devandita exención, debe presentar os traballos individuais que se orienten ao resto do alumnado, así como un traballo final.

Nos traballos a realizar, o plaxio e a utilización de material non orixinal, incluído aquel obtido literalmente a través da internet, sen indicación expresa da súa procedencia e, se for o caso, ou permiso do seu autor/a, poderá ser considerada causa de cualificación de suspenso na actividade. Todo iso sen prexuízo das responsabilidades disciplinarias ás que puidese haber lugar tras o correspondente procedemento. Igualmente, será imprescindible a corrección lingüística á hora de dar por superados os devanditos traballos.

Sources of information

Basic	BIBLIOGRAFÍA BÁSICA-BURKE, P (1994): Formas de hacer historia, Alianza, Madrid.-CARRETERO, M ET ALII (1989): La enseñanza de las Ciencias Sociales.Madrid. Visor.-FERNÁNDEZ VALENCIA, A. (coor, 2001): Las mujeres en la enseñanza de las Ciencias Sociales. Madrid. Síntesis,-HERNÁNDEZ SANDOICA, E. (1995):Los caminos de la historia.Madrid. Síntesis.-HERNÁNDEZ SANDOICA, E. (2004):Tendencias historiográficas actuales. Escribir Hª de hoy. Madrid. Akal.-PLUCKROSE, (1993): Enseñanza y aprendizaje de la historia. Madrid. Morata.-UBIETO,A. (1988): El entorno, lo que nos rodea, como fuente histórica y materia de estudio.ICE de la Universidad de Zaragoza.
Complementary	

Recommendations
Subjects that it is recommended to have taken before
Subjects that are recommended to be taken simultaneously
Subjects that continue the syllabus
Other comments

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.